

Диссертациялық кеңестің жұмысы туралы есеп

«Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ» КАҚ жанындағы:

- 6D070700 – «Тау кен ісі» (8D07203 – «Тау кен инженерия»);
- 6D071100 – «Геодезия» мамандықтары бойынша диссертациялық кеңес.

1. Өткізілген отырыстар саны туралы деректер – 9 отырыс.

Өткізілген отырыс санының жартысынан кемінде қатысқан кеңес мүшелерінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда): кеңес мүшелерінің басым көпшілігі отырыстардың жартысынан көбіне қатысты.

2. Оқу орны көрсетілген докторанттар тізімі:

- Егембердиев Руслан Ильдосович – Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Орынбаев Бауржан Ахмедиевич – Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Әбдікәрімова Гүлнұр Бақытбекқызы – Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Рахимбаева Динара Жексенғалиевна – Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Нурақынов Серик Маратович – Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Уразалиев Асет Сейсенбекович – Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Бегимжанова Еркежан Ернарқызы - Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Әбен Ардана Сержанқызы - Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ;
- Ашимова Айнаш Адилханқызы - Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ.

3. Есепті жыл ағымында кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау

№	Докторанттың аты-жөні	Жұмыстың тақырыбы	Шифр және мамандығы
1	Егембердиев Руслан Ильдосович	Тау-кен ісі мамандығы бойынша «Азқуаты кен денелерін пайдаланудың параметрлерін негіздеу және энергия үнемдеу технологиясын әзірлеу»	6D070700 – «Тау кен ісі»
2	Орынбаев Бауржан Ахмедиевич	Тау-кен ісі мамандығы бойынша «Массивтың алдын ала жұмсартумен жару тиімділігін арттыру бойынша зерттеулер»	8D07203 - «Тау-кен инженерия»
3	Әбдікәрімова Гүлнұр Бақытбекқызы	"Қашар карьеріндегі тау жыныстары массивінің кернеулі-деформацияланған жай-күйіне геомониторингтің бірыңғай жүйесін құру үшін ғылыми-әдістемелік негіздерді әзірлеу"	6D070700 – «Тау-кен ісі»
4	Рахимбаева Динара Жексенғалиевна	"Жерді қашықтықтан зондтау мәліметтері бойынша Каспий теңізінің жағалау сызығының өзгеруін бақылау әдістерін жетілдіру"	6D071100 – «Геодезия»
5	Нурақынов Серик Маратович	"Қашар карьеріндегі тау жыныстары массивінің кернеулі-деформацияланған жай-күйіне геомониторингтің бірыңғай жүйесін құру үшін ғылыми-әдістемелік негіздерді әзірлеу"	6D071100 – «Геодезия»

6	Уразалиев Асет Сейсенбекович	"Гравиметриялық және спутниктік деректерді қолдана отырып Алматы қаласының жергілікті геодезиялық торын жаңғырту"	6D071100 – «Геодезия»
7	Бегимжанова Еркежан Ернарқызы	Экологиялық тәуекелдерді бағалауда геокеңістіктік деректерді интеграциялау (Қарағанды облысының өнеркәсіптік аймақтары мысалында)	8D07306 - «Геокеңістіктік сандық инженерия»
8	Әбен Ардана Сержанқызы	Геокеңістіктік деректер негізінде әуе электр желі тіректерін 3D қалпына келтіру әдістемесін жетілдіру	6D071100 – «Геодезия»
9	Ашимова Айнаш Адилханқызы	Өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату арқылы жер қойнауын игеруде үйлесімділіктің сақталуын зерттеу	8D07203 – «Тау-кен инженериясы»

4. 6D070700 – «Тау кен ісі» мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алу үшін ұсынылған **Егембердиев Руслан Ильдосович** «Тау-кен ісі» мамандығы «Әртүрлі реагенттерді қолдана отырып, уранды жерасты-ұңғымалық шаймалауды қарқынлату» **жұмысының тақырыбын талдау.**

Қ.И. Сәтпаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты **Егембердиев Руслан Ильдосович** диссертациясы қуаты аз кен денелерін пайдаланудың энергия үнемдеу технологиясын, сондай-ақ бұрғылау көлемін едәуір төмендетуге мүмкіндік беретін ұңғымалық заряд қуыстарының кеңейтілген учаскелерінің мөлшеріне тәуелділікті ескере отырып, кеңейткіші бар арнайы құрылғымен дисперсті желдеткіштер массивін бұрғылау кезінде бұрғылау-жару жұмыстарының параметрлерін белгілеу әдістемесін әзірлеуге арналған. Желдеткіштегі ұңғымалық зарядтардың әр жұбы үшін қысу динамикалық кернеулерінің әсерінен ортаныңмешысу жылдамдығының мәндерін анықтау, жарылғыш ұңғымалар қуыстарының кеңейтілген учаскелерінің параметрлері мен көлемдерін белгілеу және құбырлы қуысты жүргізу тәсілін әзірлеу және параллель ұңғымаларды бір жарылыс кезінде 15-тен 30 м-ге дейін кесетін және басқа көтерілушілерді бұрғылауды қамтамасыз ететін арнайы құрылғымен бұрғылау. жоғары және жоғарыдан төмен. Орындалған жұмыстың негізінде кенді алу пайызының артуына және кесектердің азаюына байланысты міндеттер сәтті шешілді, бұл тек тиеу-жеткізу жабдықтарына ғана емес, сонымен қатар ұсақтау-сұрыптау жұмыстарына да пайдалану шығындарын едәуір азайтады.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау. Токтарұлы Бақытжан диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 13 ғылыми жұмыс жарияланды, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін Q1 және Q2 квартильдегі журналдарда 3 мақала; ҚР 2 патент.

8D07203 – «Тау-кен инженериясы» мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алу үшін ұсынылған **Бауржан Ахмедиевич Орынбаевтың** «Массивтің алдын ала жұмсартумен жару тиімділігін арттыру бойынша зерттеулер» **жұмысының тақырыбын талдау**

Қ.и. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты Бауржан Ахмедиевич Орынбаевтың диссертациялық жұмысы кенді жоюдың тиімділігін арттыру үшін массивті алдын ала бөлшектеу технологиясын зерттеуге арналған. Жұмыс идеясы жарылыс толқынының әсер ету аймақтарын ескере отырып, ұңғымалардың қосымша қатарын бұрғылау арқылы массивтің алдын-ала босатылуын және жойылатын тау жыныстарының беріктік шегінен аспайтын зарядтардың жарылуын пайдалану болып табылады.

Орындалған жұмыс негізінде келесі міндеттер сәтті шешілді:

- Кенді ұсақтау сапасын арттыру әдістерін талдау.
- Ұңғымалар торын бұрғылаудың рационалды параметрлерін негіздеу, бұл ұңғымалардың үлестік шығынын және тау-кен массасының габаритті емес бөліктерінің шығуын азайту үшін алдын-ала тазартылған жағдай жасауды қамтамасыз етеді.
- Тәжірибелік-өнеркәсіптік жарылыс жұмыстарын жүргізу.
- Тәжірибелік-өнеркәсіптік жарылыстардың деректерін өңдеу және ұсыныстарды тұжырымдау.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау. Бауржан Ахмедиевич Орынбаевтың диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 4 ғылыми жұмыс жарияланды, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін Q1 және Q2 квартильдегі журналдарда 2 мақала.

6D070700 – «Тау-кен ісі» мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған **Әбдікәрімова Гүлнұр Бақытбекқызының** "Қашар карьеріндегі тау жыныстары массивінің кернеулі-деформацияланған жай-күйіне геомониторингтің бірыңғай жүйесін құру үшін ғылыми-әдістемелік негіздерді әзірлеу" **жұмысының тематикасын сараптау.**

Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ-дың докторанты Әбдікәрімова Гүлнұр Бақытбекқызының диссертациялық жұмысы Қашар карьерінің жыныс массивінің табиғи кернеулі күйін геомониторингтеу бойынша бірыңғай жүйені құрудың ғылыми-әдістемелік негіздерін әзірлеуге арналған. Бұл жүйе тектоникалық кернеу өрістері әсер ететін жағдайда карьер борттарының шекті деформацияларын болжау мен ерте ескертуге бағытталған және заманауи мониторинг технологияларын пайдалануға негізделген. Зерттеу барысында тектоникалық жарылыс аймақтарында басты кернеулердің қайта бағдарлану заңдылықтары, сондай-ақ созылу және сығылу кернеулері аймақтарының ауысуы анықталды. Сандық модельдеу нәтижелері бойынша динамикалық бұзылу қаупі жоғары учаскелердің қалыптасуы көрсетілді. Прочность теориясы негізінде жүргізілген модельдеу тектоникалық кернеулердің әсерінен туындайтын деформация аймақтарын ғылыми тұрғыда негіздеп анықтауға мүмкіндік берді. Ұсынылған геомониторинг әдістемесі күрделі геодинамикалық жағдайдағы карьерлердің борт тұрақтылығын бақылау үшін автоматтандырылған жүйелерді қолдануға жаңа мүмкіндіктер ашады.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сараптау. Әбдікәрімова Гүлнұр Бақытбекқызының диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 12 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 71% , 43% және 37% процентилі бар журналдарда 4 мақала.

6D071100 – "Геодезия" мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған **Рахимбаева Динара Жексенғалиевнаның** "Жерді қашықтықтан зондтау мәліметтері бойынша Каспий теңізінің жағалау сызығының өзгеруін бақылау әдістерін жетілдіру" **жұмысының тематикасын сараптау.**

Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты Рахимбаева Динара Жексенғалиевнаның диссертациялық жұмысы жерді қашықтықтан зондтау (ЖҚЗ) деректерін пайдалана отырып, Каспий теңізінің жағалау сызығын бақылаудың өзекті мәселесіне арналған. Ғарыштық геодезия әдістері мен құралдарын пайдалана отырып, дәстүрлі әдістерден заманауи технологияларға көшу жаһандық навигациялық спутниктік жүйелердің (GNSS) дамуына және кең таралуына әкелді. Осымен қатар соңғы уақытта табиғи ортаның мониторингі және әртүрлі аймақтардың табиғи ортасының мүмкін болатын өзгерістерін болжау міндеттері алға шықты. Бұл геожүйелердің динамикасын, жер қыртысында болып жатқан процестерді зерттеуге және табиғат құбылыстарының динамикалық карталарын жасауға ерекше көңіл бөлетінін түсіндіреді. Берілген тапсырмаларды орындау үшін Жерді қашықтықтан зондтау әдістері қолданылды. Қамтылған: су объектілерін бақылаудың қолданыстағы отандық және шетелдік әдістерін талдау; спутниктік жүйе аппаратурасын, Landsat, Sentinel ғарыш деректерін пайдалана

отырып өлшеулерді орындаудың ғылыми негізделген әдістерін таңдауды негіздеу. платформасында орындалды, ол жергілікті ресурстарды оңтайландыру және жалпы өңдеу тиімділігін

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сарапау. Рахимбаева Динара Жексенғалиевна диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 8 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 40% процентиі бар журналдарда 1 мақала.

6D071100 – «Геодезия» мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған Нуракынов Серик Маратовичтың "Спутниктік технологияларды пайдалана отырып, тау криосферасының құрамдас бөліктерінің жағдайын бағалау" **жұмысының тематикасын сараптау.**

К.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ-дың докторанты Нуракынов Серик Маратовичтың Journal Citation Index деректері бойынша импакт-фактордың бірінші және (немесе) екінші квартиліне кіретін басылымдарда жарияланған кемінде екі мақала мен бір шолудан тұратын диссертациясы Жетісу Алатауының таулы криосферасының негізгі компоненттерінің жағдайын кешенді бағалауға және олардың өзгерістер динамикасын заманауи спутниктік технологияларды пайдалана отырып зерттеуге арналған. Зерттеу барысында мұздықтардың аудандық кеңістіктік-уақыттық динамикасына талдау жасалды, геодезиялық масса балансы есептелді және тас мұздықтардың каталогы құрастырылды. Алғаш рет Жетісу Алатауының тас мұздықтарының каталогы жасалып, 1956-2016 жылдар аралығындағы мұздықтар ауданының динамикасы картаға түсірілді, сондай-ақ мұздықтардың геодезиялық масса балансы туралы деректер алынды. Инвентаризацияның модификацияланған әдістемесі белсенді тас мұздықтарының жағдайын бағалау дәлдігін арттыруға мүмкіндік берді. Жұмыстың практикалық маңызы өңірдің су ресурстарының қолжетімділігін болжауда және мұздықтардың деградация жылдамдығын ескеруде, су шаруашылығы кешенін, ауыл шаруашылығын және энергетикалық инфрақұрылымды басқаруда көрініс табады. Тас мұздықтардың қозғалысы туралы алынған мәліметтер сел, қар көшкіні және мореналық көлдердің жарылуы сияқты табиғи апаттардың қаупін төмендетуге негіз болады. Мұздықтардың орташа теріс масса балансы (-0,44 m w.e.) климаттың құрғақшылыққа бейімділігін көрсетеді және өңір экожүйелерін бейімдеу стратегияларын қалыптастыруға ғылыми негіз болады. Зерттеу нәтижелері инфрақұрылымды жоспарлау үшін аса маңызды, өйткені бастауын Жетісу Алатауынан алатын Ақсу, Қаратал және Лепсі өзендері Балқаш көлі су қорының шамамен 20%-ын қамтамасыз етеді. Жүргізілген жұмыс климаттың өзгеруі мен су қауіпсіздігі мәселелері бойынша Орталық Азиядағы өңірлік бастамаларға өз үлесін қосады.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сарапау. Нуракынов Серик Маратовичтың диссертацияның нәтижесі бойынша 5 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 92% , 92% және 84% процентиі бар журналдарда 3 мақала.

6D071100 – "Геодезия" мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған Уразалиев Асет Сейсенбековичтің "Гравиметриялық және спутниктік деректерді қолдана отырып Алматы қаласының жергілікті геодезиялық торын жаңғырту" **жұмысының тематикасын сараптау.**

К.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты Уразалиев Асет Сейсенбекұлының диссертациялық жұмысы Алматы қаласының жергілікті геодезиялық желісін заманауи спутниктік (ГНСС) және гравиметриялық деректерді интеграциялау негізінде жаңғырту, сондай-ақ жергілікті геоид моделін құру сияқты өзекті ғылыми-практикалық мәселеге арналған. Тақырып дәстүрлі әдістерден жоғары дәлдікті координаталық-биіктік қамтамасыз етудің заманауи технологияларына өтуді көрсетеді, бұл геоэкономикалық тұрғыдан белсенді аймақ - Алматы қаласында инженерлік ізденістер мен қала құрылысы

жобалауларында аса қажет. Ерекше назар жергілікті желінің ғаламдық WGS84 жүйесімен үйлесімділігін қамтамасыз етуге және координаталық жүйелер арасындағы дұрыс ауысуға аударылған. Зерттеу әдістеріне мыналар кірді: геодезиялық желілерді жаңғыртудың отандық және шетелдік әдістерін талдау; далалық өлшеулер мен камералдық өңдеу әдістемелерін таңдауды негіздеу; АГЖ пунктерінде ұзақмерзімді статикалық ГНСС бақылауларын жүргізу, олардың постөңдеуі мен тенестіруін арнайы бағдарламалық жасақтамада орындау; спутниктік және жерүсті гравиметриялық деректерді біріктіру негізінде жергілікті геоид моделін қалыптастыру және валидациялау; нәтижелердің дәлдігі мен қайталануын бағалау үшін математикалық статистика әдістерін қолдану. Алынған шешімдер Алматы қаласының пландық-биіктік негізін жетілдіруге, координаталық-биіктік базасын дамыту мен біріктіруге бағытталған, бұл цифрлық геодезиялық инфрақұрылымның заманауи талаптарына және саланың практикалық қажеттіліктеріне сәйкес келеді.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сарапау. Уразалиев Асет Сейсенбекович диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 8 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 37% процентиі бар журналдарда 1 мақала.

8D07306 - «Геокеңістіктік сандық инженерия» оқу бағдарламасы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған Бегимжанова Еркежан Ернарқызының «Экологиялық тәуекелдерді бағалауда геокеңістіктік деректерді интеграциялау (Қарағанды облысының өнеркәсіптік аймақтары мысалында)» **жұмысының тематикасын сараптау.**

Қ. И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты Бегимжанова Еркежан Ернарқызының диссертациялық жұмысы геокеңістіктік және статистикалық деректерді интеграциялау арқылы Қарағанды облысының өнеркәсіптік аймақтарындағы экологиялық тәуекелді кешенді бағалау әдістемесі әзірлеуге бағытталған. Ұсынылған ғылыми-тәжірибелік тәсіл қоршаған ортадағы ластаушы заттардың таралуын модельдеудің, экологиялық тәуекелдерді болжаудың және халық денсаулығына әсерін анықтауға бағытталған. Табиғи ресурстардың қарқынды пайдаланылуы, шығарындылар мен жиналған қалдықтардың жоғары шоғырлануы аймақтың халқының денсаулығына және аумақтың тұрақты дамуына әсер ететін кешенді экологиялық тәуекелдерді қалыптастырады. Дәстүрлі экологиялық мониторинг әдістері көбінесе кеңістіктік дәлдік пен тәуекелдерді кешенді бағалау деңгейін қамтамасыз ете алмайды. Ал геокеңістіктік деректермен жұмыс істеудің заманауи технологиялары — геоакпараттық жүйелерді (ГАЗ), Жерді қашықтан зондтау (ЖҚЗ), экологиялық мониторинг пен статистикалық көрсеткіштер деректерін біріктіру — экологиялық тәуекелдерді неғұрлым дәл әрі жан-жақты бағалау үшін жаңа мүмкіндіктер береді. Зерттеу жұмысы Тау-кен металлургия институтының ТКМК инновациялық-инжиниринг орталығының «Экологиялық мониторинг» зертханасында БНҚ ЖТН BR21881939 «Тау-кен металлургия кешені үшін ресурс үнемдейтін энергия өндіруші технологияларды әзірлеу және инновациялық инжинирингтік орталық құру» нысаналы бағдарламаның аясында орындалды. Сондықтан Қарағанды облысы мысалында экологиялық тәуекелдерді бағалау кезінде геокеңістіктік деректерді интеграциялауға бағытталған бұл зерттеу өзекті болып табылады. Ол экологиялық қауіпсіздікті басқарудың ғылыми негіздерін және практикалық құралдарын жетілдіруге, мониторингтің тиімділігін арттыруға, тәуекелдерді болжаудағы белгісіздікті азайтуға және ұлттық пен халықаралық стратегиялық басымдықтарға сәйкес келуге мүмкіндік береді.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сарапау. Бегимжанова Еркежан Ернарқызының диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 11 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 96 % және 86% процентиі бар журналда 2 мақала.

6D071100 – «Геодезия» мамандығы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған Әбен Ардана Сержанқызының «Геокеңістіктік деректер негізінде әуе электр желі тіректерін 3D қалпына келтіру әдістемесін жетілдіру» **жұмысының тематикасын сараптау.**

Қ. И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты Әбен Ардана Сержанқызының диссертациялық жұмысы энергетикалық инфрақұрылым объектілерін мониторингілеу және диагностикалау процестерін жетілдірумен байланысты өзекті ғылыми-практикалық міндеттерді шешуге арналған. Әуе электр беру желілерін пайдалану ауқымының өсуі, энергетикалық желілерге жүктемелердің ұлғаюы және табиғи-климаттық факторлардың әсері әуе электр беру желісі тіректерінің техникалық жай-күйін дәл, жедел және объективті бағалауды қамтамасыз ететін жаңа геокеңістіктік технологияларды енгізу қажеттілігін айқындайды. Осыған байланысты геокеңістіктік деректер негізінде әуе электр беру желілерінің тіректерін 3D реконструкциялау әдіснамасын әзірлеу және жетілдіру инфрақұрылымды мониторингілеу мен басқарудың цифрлық жүйелерін дамытудың маңызды бағытын білдіреді. Алынған ғылыми нәтижелер энергетикада заманауи цифрлық әдістерді енгізу, инженерлік құрылыстардың сенімділігін арттыру және әуе электр беру желісі тіректерінің өмірлік циклін басқару процестерін оңтайландыру үшін зерттеудің маңыздылығын растайды. Зерттеудің негізгі нәтижелері Тау-кен металлургия институтының ТКМК инновациялық-инжинирингтік орталығы құрамындағы «Күрделі құрылымдағы блоктардан кен өндіру технологияларын цифрлық және компьютерлік модельдеу жөніндегі ғылыми-зерттеу зертханасында» BR21881939 «Тау-металлургиялық кешен үшін ресурсты үнемдейтін энергия генерациялау технологияларын әзірлеу және инновациялық инжинирингтік орталық құру» бағдарламасы аясында алынды. Қойылған міндеттерді шешу үшін қолданыстағы тәсілдерді жалпылау мен салыстырмалы талдауды, математикалық модельдеуді, экспериментті, эксперименттік деректерді жоспарлауды және өңдеуді, сондай-ақ нүктелік бұлттарды өңдеудің заманауи әдістерін қамтитын теориялық және эмпирикалық әдістер кешені қолданылды. Зерттеу нәтижелері сынақтан өтті және «AliGeo» ЖШС өндірістік қызметіне енгізілді, бұл олардың энергетика саласы үшін геокеңістіктік технологияларды дамыту саласындағы практикалық маңыздылығы мен қажеттілігін растайды.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сараптау.
Әбен Ардана Сержанқызының диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 11 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 91 % проценти бар журналда 1 мақала.

8D07203 – «Тау-кен инженериясы» білім беру бағдарламасы бойынша PhD докторы дәрежесін алуға ұсынылған **Ашимова Айнаш Адилханқызының** «Өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату арқылы жер қойнауын игеруде үйлесімділіктің сақталуын зерттеу» **жұмысының тематикасын сараптау.**

Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ докторанты **Ашимова Айнаш Адилханқызының** диссертациялық жұмысы минералды-шикізат кешенінің бәсекеге қабілеттілігін арттыру мақсатында өндірістік қалдықтарды пайдалну арқылы жер қойнауын игеруде үйлесімділіктің сақталуын зерттеу мәселесіне арналған өзекті ғылыми-тәжірибелік міндетке бағытталған. тау-кен металлургия өнеркәсібі мен отын-энергетика кешенінің қалдықтарын пайдалану орнықты дамуға, экологиялық жүктемені төмендетуге және табиғи ресурстарды неғұрлым тиімді пайдалануға ықпал етеді. Бұл міндеттердің маңыздылығы мемлекеттік экологиялық күн тәртібімен және «Жасыл Қазақстан» ұлттық жобасын іске асырумен айқындалады. 2022-2024 жылдарға арналған «Сұранысқа ие құрылыс материалдарын ала отырып, жылу электр станциясының күл-қож қалдықтарын

өңдеу технологиясын әзірлеу» № AP14871694 гранттық қаржыландыру жобасына (ҚР ҰӘҚ) және «Қазақстанның тау-кен металлургиялық кешендері мен минералдық шикізатының қалдықтары негізінде жаңа және перспективалы құрылыс материалдарын шығару бойынша бірлескен кәсіпорын құру» 4-міндетіне, автордың қатысуымен Қ. И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ орындайтын 2023-2025 жылдарға арналған BR21882292 - «Тұрақты құрылыс саласын интеграцияланған дамыту: инновациялық технологиялар, өндірісті оңтайландыру, ресурстарды тиімді пайдалану және технологиялық парк құру» бағдарламалық-нысаналы қаржыландыруға сәйкес жүргізілді. Қойылған міндеттерді шешу үшін жалпылауға, салыстырмалы талдауға, эксперимент жасауға, эксперименттік мәліметтерді жоспарлауға және өңдеуге негізделген теориялық және эмпирикалық әдістер қолданылды. Зерттеу нәтижелері «Nova Цинк» ЖШС мен «Politech Construction» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі мен Ақжал қорғасын-мырыш кен орнында өндіріске енгізілді. ««Құрамында күл бар байланыстырғышты алу тәсілі» және «Автоклавсыз қатаятын зологазбетонның құрамы және оны алу тәсілі»» пайдалы модельдеріне Қазақстан Республикасының патенттері, сондай-ақ ««Жарықшақты кеңістерді нығайтуға арналған ерітінділерді дайындау мақсатында байыту қалдықтарының жарамдылығын бағалау» сертификаты алынды.

Диссертация нәтижелерінің практикалық қызметке енгізу деңгейін сарапау. Ашимова Айнаш Адилханқызының диссертациялық жұмысының нәтижесі бойынша 15 ғылыми жұмыс жариялады, оның ішінде жарияланымдарға Scopus деректер базасына кіретін 69%, 51% және 42 % проценти бар журналдарда 3 мақала.

5. Ресми рецензенттердің жұмысына талдау (мейлінше сапасыз пікірлерді мысалға ала отырып)

№	Докторанттың аты-жөні	Рецензенттер	
		1 рецензенттің аты-жөні (мамандық, ғылыми дәреже, атағы, соңғы 5 жылда мамандығы бойынша жарияланымдар саны)	2 рецензенттің аты-жөні (мамандық, ғылыми дәреже, атағы, соңғы 5 жылда мамандығы бойынша жарияланымдар саны)
1	Егембердиев Руслан Ильдосович	Утешов Ержан Турсынович PhD докторы, Д. А. Қонаев атындағы Тау-кен институты	Сарыбаев Мадияр Абдуллаевич т.ғ.д., аға оқытушысы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
2	Орынбаев Бауржан Ахмедиевич	Утешов Ержан Турсынович PhD докторы, Д. А. Қонаев атындағы Тау-кен институты	Сарыбаев Мадияр Абдуллаевич т.ғ.д., аға оқытушысы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
3	Әбдікәрімова Гүлнұр Бақытбекқызы	Сарыбаев Мадияр Абдуллаевич – т.ғ.к, доцент м.а Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Музгина Вера Сергеевна – т.ғ.д., «ЦИФРА-АЗИЯ» компаниясының аға ғылыми қызметкері.
4	Рахимбаева Динара Жексенғалиевна	Сарыбаев Еділ Сауытович - PhD докторы, доцент м.а Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Пентаев Төлеубек Пентаевич т.ғ.д., профессор, . Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу институты
5	Нурақынов Серик Маратович	Сарыбаев Еділ Сауытович - PhD докторы, доцент м.а Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Алтаева Асель Абдикеримқызы – PhD докторы, Халықаралық білім беру корпорациясы «Геодезия және картография, кадастр» кафедрасының қауымдастырылған профессоры

6	Уразалиев Асет Сейсенбекович	Сарыбаев Едил Саутович - PhD докторы, доцент м.а Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Алтаева Асель Абдикеримқызы – PhD докторы, Халықаралық білім беру корпорациясы «Геодезия және картография, кадастр» кафедрасының қауымдастырылған профессоры
7	Бегимжанова Еркежан Ернарқызы	Сарыбаев Еділ Сауытович – PhD докторы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ «Картография және геоинформатика» кафедрасының доценті	Умирбаева Алия Батухановна – PhD докторы, Халықаралық білім беру корпорациясы «Геодезия және картография, кадастр» кафедрасының меңгерушісі, қауымдастырылған профессоры.
8	Әбен Ардана Сержанқызы	Сарыбаев Еділ Сауытович – PhD докторы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ «Картография және геоинформатика» кафедрасының доценті	Умирбаева Алия Батухановна – PhD докторы, Халықаралық білім беру корпорациясы «Геодезия және картография, кадастр» кафедрасының меңгерушісі, қауымдастырылған профессоры.
9	Ашимова Айнаш Адилханқызы	Мадияр Абдуллаұлы Сарыбаев - Техника ғылымдарының кандидаты, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ география және табиғатты пайдалану факультетінің картография және геоинформатика кафедрасының аға оқытушысы.	Пентаев Төлеубек- т.ғ.д., Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінің жер ресурстары және кадастр кафедрасының профессоры;

Барлық рецензенттердің ғылыми-зерттеу жұмысында тәжірибесі, диссертациялық жұмыс бағыттары бойынша жарияланған еңбектері бар және талаптарға сәйкес келеді.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі ұсыныстар:

Ұсынылатын докторлық диссертациялық зерттеу жұмыстарының тақырыптары және ғылыми кадрларды даярлау бойынша ғылыми кеңесшілердің (әсіресе, Қазақстаннан) жұмысына қойылатын талаптарды күшейту.

7. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесіне ізденушілердің мамандықтар (кадрларды даярлау бағыты) бойынша қаралған диссертациялар туралы деректер

Диссертациялық кеңес	Шифр және мамандығы	Шифр және мамандығы
	6D070700 – «Тау кен ісі», 8D07203 – «Тау кен инженерия»	6D071100 – «Геодезия», 8D07306 – «Геокеңістіктік сандық инженерия»
Қорғауға қабылданған диссертациялар	4	5
оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының	-	-
Қорғаудан алынып тасталған диссертациялар	-	-
оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының	-	-
Ресми рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар	-	-
оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының	-	-
Қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар	-	-
оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының	-	-
Пысықтауға жіберілген диссертациялар	-	-
(оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	-	-
Қайта қорғауға жіберілген диссертациялар	-	-
(оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының)	-	-

**«Тау-кен ісі және геодезия» бойынша
Диссертациялық кеңестің
төрағасы, техника ғылымдарының
докторы, профессор**

Б. Рақышев

Рақышев Б.

**«Тау-кен ісі және геодезия» бойынша
Диссертациялық кеңестің
ғылыми хатшысы,
техника ғылымдарының
кандидаты, қауым.профессор**

Мейрамбек Г.

Мейрамбек Г.